

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

16. december 1997 *

I sag C-341/96,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Claudia Schmidt, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Forbundsrepublikken Tyskland ved afdelingschef Ernst Röder og ekspeditionssekretær Bernd Kloke, begge Forbundsøkonomiministeriet, D-53107 Bonn, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 189, stk. 3, og artikel 34, stk. 1, i Rådets direktiv 93/36/EØF af 14. juni 1993 om samordning af fremgangsmåderne ved offentlige indkøb (EFT L 199, s. 1), idet den ikke inden for den fastsatte frist har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet, subsidiært idet den ikke straks har underrettet Kommissionen om, hvilke foranstaltninger den har truffet med henblik på gennemførelse af direktivet,

har

* Processprog: tysk.

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Ragnemalm (refererende dommer), og dommerne G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray og K. M. Ioannou,

generaladvokat: N. Fennelly
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. oktober 1997,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 15. oktober 1996 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 189, stk. 3, og artikel 34, stk. 1, i Rådets direktiv 93/36/EØF af 14. juni 1993 om samordning af fremgangsmåderne ved offentlige indkøb (EFT L 199, s. 1), idet den ikke inden for den fastsatte frist har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet, subsidiært idet den ikke straks har underrettet Kommissionen om, hvilke foranstaltninger den har truffet med henblik på gennemførelse af direktivet.
- ² Ifølge artikel 34, stk. 1, i direktiv 93/36 skulle medlemsstaterne sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet inden den 14. juni 1994 og straks underrette Kommissionen herom.

- 3 Da Kommissionen ikke havde modtaget nogen meddelelse om, hvorledes direktiv 93/36 var blevet gennemført i tysk ret, og da der ikke forelå andre oplysninger, hvorefter den kunne fastslå, at Forbundsrepublikken Tyskland havde overholdt sine forpligtelser, indledte Kommissionen traktatbrudsproceduren i henhold til traktatens artikel 169, idet den tilstillede Forbundsrepublikken Tyskland en åbningsskrivelse den 9. august 1994.
- 4 Ved skrivelse af 6. oktober 1994 henviste den tyske regering over for Kommissionen til en skrivelse af 25. juli 1994, hvori regeringen underrettede Kommissionen om, at direktiv 93/36 skulle gennemføres ved en ændring af »Verdingungsordnung für Leistungen — ausgenommen Bauleistungen, Teil A« (regler vedrørende leveringskontrakter med undtagelse af bygge- og anlægskontrakter, del A, herefter »VOL/A«), og at ændringen ville blive offentliggjort i efteråret 1994.
- 5 Da Kommissionen ikke sad inde med nogen oplysninger om de meddelte gennemførelsesforanstaltninger, fremsatte den ved en skrivelse af 16. januar 1996 en begrundet udtalelse, hvori den opfordrede Forbundsrepublikken Tyskland til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme sine forpligtelser i medfør af direktiv 93/36 inden to måneder efter meddelelsen af udtalelsen.
- 6 Ved skrivelse af 10. april 1996 meddelte den tyske regering Kommissionen, at for så vidt som direktiv 93/36 var en kodificering af Rådets direktiv 77/62/EØF af 21. december 1976 om samordning af fremgangsmåderne ved offentlige indkøb (EFT 1977 L 13, s. 1), som var blevet ændret flere gange, var direktivet blevet gennemført i tysk ret ved bestemmelser, der var trådt i kraft i begyndelsen af 1994.
- 7 Med hensyn til de nye bestemmelser i direktiv 93/36 oplyste den tyske regering i samme skrivelse, at deres gennemførelse var under forberedelse. I den forbindelse skulle forslag, der tidligere var fremsendt til Kommissionen, fremsættes af den

tyske regering og siden godkendes i Forbundsrådet. Som følge af Forbundsrepublikken Tysklands opbygning som forbundsstat havde vedtagelsesproceduren ikke kunnet afsluttes inden for den fastsatte frist.

- 8 Da Kommissionen ikke modtog nogen meddelelse om, at de nævnte forslag var vedtaget, eller at hertil svarende bestemmelser var trådt i kraft, har den anlagt nærværende sag.
- 9 Forbundsrepublikken Tyskland har ikke bestridt, at der foreligger traktatbrud, men har dog anført, at den vigtige ændring i direktiv 93/36 vedrørende begrebet ordregivende myndighed allerede er medtaget i § 57 a, stk. 1, nr. 2, i anden lov om ændring af Haushaltsgrundsätzgesetz (finansrammelov) (BGBl. I, s. 1928).
- 10 Den tyske regering har endvidere anført, at der er udarbejdet forslag med henblik på at ændre VOL/A samt bestemmelserne om indgåelse af offentlige indkøbsaftaler. Efter sidstnævnte forslag skal VOL/A, som ændret, have karakter af retsregler. Den nye ordning vil kunne træde i kraft i løbet af første halvår af 1997.
- 11 Det bemærkes, at da direktiv 93/36 ikke er blevet gennemført fuldstændigt inden for den frist, der er fastsat i direktivet, må der gives Kommissionen medhold.
- 12 Det må herefter fastslås, at Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 34, stk. 1, i direktiv 93/36, idet den ikke inden for den fastsatte frist har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet.

Sagens omkostninger

- 13 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Forbundsrepublikken Tyskland har tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) Forbundsrepublikken Tyskland har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 34, stk. 1, i Rådets direktiv 93/36/EØF af 14. juni 1993 om samordning af fremgangsmåderne ved offentlige indkøb, idet den ikke inden for den fastsatte frist har sat de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivet.

2) Forbundsrepublikken Tyskland betaler sagens omkostninger.

Ragnemalm

Mancini

Kapteyn

Murray

Ioannou

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. december 1997.

R. Grass

H. Ragnemalm

Justitssekretær

Formand for Sjette Afdeling